

نگاه بازیگر سلامت به طرح تحول نظام سلامت

اگر در بررسی هر طرحی به ذینفعان و نقش آفرینان و بازیگران توجه نداشته باشیم، آن طرح با چالش‌های اساسی روبه‌رو خواهد شد. طرح تحول نیز بازیگر قابل توجه دارد که در ادامه به بررسی هریک می‌پردازیم.

بیمه‌های تکمیلی

بیمه‌های تکمیلی نسبتاً مخالف طرح به نظر می‌رسند، علت آن را نیز می‌توان بالا رفتن ضریب خسارتشان دانست. مهم‌ترین فایده‌هایی که از این طرح نصیب بیمه‌ها شده روشن شدن صورت‌های پرداختی و کاهش زیرمیزی است. بیمه‌ها موانعی را بر سر راه طرح تحول می‌دانند که ممکن است موفقیت طرح را با مشکل مواجه کند؛ موانعی از قبیل حق بیمه‌های حداقلی، عدم امکان افزایش تعرفه‌ها با وجود افزایش تعرفه‌ها، وجود رقابت ناسالم میان بیمه‌ها، عدم تمایل به سرمایه‌گذاری در درمان، روشن نبودن یا تعارض در کتاب تعرفه‌ها، یکسان شدن ارزش خدمات در تمامی بیمارستان‌ها و عدم ارائه ریز قیمت‌ها در بیمارستان‌های دولتی. هر چند از نگاه بیمه‌های تکمیلی فرصتی برایشان در این طرح فراهم نگشته است اما کاهش زیرمیزی نقطه مثبتی از نگاه آن‌ها تلقی می‌شود.

انجمن‌های علمی و نظام پزشکی

این دو ذینفع به‌ظاهر جدا از هم به نظر می‌رسند اما مواضع و منافع مشترک ایجاد می‌کند این دورا در کنار هم دید. هر چند این دو (حداقل نظام پزشکی) به‌ظاهر از طرح حمایت می‌کنند اما به نظر می‌رسد هر دوی آن‌ها با وجود افزایش قابل توجه درآمد پزشکان موضع مثبتی نسبت به طرح نداشته باشند، علت آن نیز محدود شدن پزشکان ذی‌نفوذ سیاسی و اقتصادی است. نقاط مثبت را می‌توان افزایش تعرفه‌ها دانست اما ایشان پیش از این که از خود طرح رضایت داشته باشند، از فضای فراهم شده برای اثرگذاری در عرصه سلامت خرسند هستند؛ بنابراین هر چند منافع این دو گروه مقداری صدمه دیده است و قدرت رهبری بالا دارند ولی با توجه به فضای فعلی موضع آن‌ها در ظاهر مثبت و همراهی است و عرصه را برای مقابله با این طرح مناسب نمی‌بیند.

۲

۱

بازرگان

۵

خانه پرستار

خانه پرستار تشکیلی سیاسی است که در ذیل وزارت کشور به ثبت رسیده است و به‌منظور حمایت از قشر پرستار چند سالی به فعالیت می‌پردازد. این تشکل سیاسی از آغاز طرح تحول مورد بی‌مهری واقع شده است و آن‌ها نیز تا حد ممکن اثرات مستقیم و غیرمستقیمی بر طرح وارد کرده‌اند. هر چند وزارت بهداشت توانسته است سازمان نظام پرستاری را کنترل کند اما خانه پرستار همچنان به فعالیت عدالت‌خواهانه خود ادامه می‌دهد.

این تشکل سیاسی از نظر منابع، ضعیف ارزیابی می‌شود اما قابلیت رهبری و جهت‌دهی پرستاران و میل پرستاران به این تشکل بر قدرت آن‌ها افزوده است، بنابراین به‌طور حتم باید در طرح تحول به بازی گرفته می‌شدند. مهم‌ترین نقاط ضعف طرح تحول از نگاه خانه پرستار توجه کم به پرستاران در طرح نگاه تبعیض‌آمیز پرداخت‌های ناعادلانه و با تفاوت‌های بسیار زیاد میان پرستاران و پزشکان به بازی گرفته نشدن نظرات خانه پرستار در طرح هست. در نگاه آن‌ها طرح با شکست مواجه خواهد شد و به‌واقع منتهای افزایش کمی در دریافتی پرستاران افزوده‌ای برای آن‌ها نداشته است. نگاه‌های خودمحورانه و حذف صدای مخالف از رسانه‌ها از تهدیدهایی است که خانه پرستار اعلام می‌دارد پزشک سالاری، عدم شفافیت، برخورد با مخالفان از جمله تهدیدات دیگری است که از جانب ایشان مطرح می‌شود.

۶

بیمارستان‌های خصوصی درجه یک

منابع این بیمارستان‌ها نسبتاً زیاد ارزیابی می‌شود و با توجه به این که از قدرت رهبری نیز در نظام سلامت برخوردارند باید به‌طور حتم نقش آن دیده شود اما به نظر می‌رسد موضع بیمارستان‌های خصوصی درجه یک نسبت به این طرح بی‌طرفی است؛ بنابراین هر چند از قدرت بالایی برخوردارند اما می‌توان نسبت به موانعی که ممکن است از جانب ایشان ایجاد شود آسوده بود زیرا که به نظر می‌رسد آن‌چنان که باید این ذینفعان در طرح دخیل نشده‌اند.

این بازیگران خود را متحمل ضررهایی مانند کاهش سهم بیمارستان‌ها از دریافتی‌ها و کاهش درآمد هتلینگ می‌دانند اما بیان می‌دارند که به‌طور کلی منافعی که از این طرح گره نخورده است. آن‌ها مهم‌ترین موانع طرح را عدم همکاری بیمه‌های تکمیلی، عدم پاسخگویی وزارت بهداشت، اجرای کتاب تعرفه‌ها (کاهش درصد دریافتی بیمارستان‌ها)، عدم وجود نظام ارزیابی دقیق و لحاظ نشدن بیمارستان‌های خصوصی در طرح و فرصت این طرح را اولویت سلامت در کشور می‌دانند. باوجود اینکه بیمارستان‌های خصوصی ابرازی می‌دارند رضایت مردم از این طرح افزایش یافته است اما نگاهشان در به ثمر رسیدن طرح مثبت نبوده و راهی را که طرح طی می‌کند بیراهه می‌دانند.